

konference

Skov & Landskabskonferencen 2004

Af Dyrkningskonsulent Bent K. Christensen

I 2004 blev årets Skov & Landskabskonference holdt på Landbohøjskolen. Stedet var valgt for at markere oprettelsen af den nye institution Skov & Landskab, som opstår ved en sammenlægning af Skovskolen, Landbohøjskolen og Forskningscentret for Skov & Landskab.

Skovbrugets to væsentligste indtægtsgivende aktiviteter, pyntegrønt og jagt, var blevet samlet i én gruppe på linie med sessionerne "Skovbrug", "Det åbne land" samt "By og parker".

I alt 257 deltagere havde lagt vejen forbi det hjørne af landet, hvor København ligger – et lavere antal end tidligere år. Man kan selvfølgelig overveje, hvor stor betydning det har for deltagelsen, at konferencen i år var placeret i sådan en udkrog af landet? Måske skal man i samme proces også vurdere nøje, om der vitterligt er nyt stof nok til at afholde en sådan konference hvert år?

Organiske gødninger

Med tilføjelsen "Økologi eller griseri?" var titlen på et perspektivrigt indlæg fra Lars Bo Pedersen og Claus Jerram Christensen. Her blev resultater fra forsøg med brugen af organiske gødninger som blandt andet almindelige svinegyde, slam, pelleteret høsemøg (Binadan 5-2-4) sammenlignet med effekten af traditionel NPK (23-3-7). Forsøgene er gennemført i en juletræskultur på skovjord ved Thy Statsskovdistrikt.

De fleste organiske gødninger indeholder mindre kvælstof pr. vægtenhed end kunstgødning, og der skal derfor flyttes flere kilo i forbindelse med udbringningen. Da udbringningsomkostningerne typisk bliver fastsat i forhold til den udbragte mængde gødning eller på regulær timebetaling, kan brugen af organiske gødninger have betydning for økonomien. Omvendt er denne gødningsstype i nogle tilfælde billigere. Særligt for svinegyden kan der i områder med stor husdyrproduktion være tale om næsten gratis gødning og udbringning. Ved brug af gylle og slam er det hensigtsmæssigt for det efterfølgende arbejde at udbringe gødningen med slæbeslanger, og metoden bør ifølge anbefalingerne ikke anvendes de sidste to år før

høst, da der kan forekomme "gødningsrester" i træerne.

Ligesom producenten med omhu udvælger sin traditionelle NPK-gødning, har producenten også behov for et nøje kendskab til indholdet af næringsstoffer i den organiske gødning. I dag er det allerede muligt at købe veldefinerede organiske gødninger som eksempelvis Binadan. Alternativt kan man for omkring 3.000 kr. købe måleredskaber, så det er muligt lokalt at bestemme indholdet af kvælstof i gylle.

Forudsat at den tilførte mængde kvælstof er den samme, viste målingerne, at der kun kan registreres mindre forskelle i kvalitet og indholdet af næringsstoffer i nålene. Det er i denne forbindelse tankevækkende at brugen af Binadan faktisk synes at øge kvaliteten en smule. Der er i forsøget ikke konstateret skader efter udbringning af de organiske gødninger i begyndelsen af april.

Ved brug af kunstgødning bliver kvælstoffet generelt hurtigere tilgængeligt for planterne end ved husdyrgødning, men ud fra et miljø-

Tabel 1. Udvasningen fra sandjord i bevoksningens 6. år.

Der er gødsket med 75 kg N/ha, dog kun 38 kg N/ha ved "Binadan, lav".

Gødningstype	Udvasning kg/N pr. ha
Kontrol (ubehandlet)	1
Binadan, lav	2
Binadan, høj	4
Gylle	6
NPK 23-3-7	15

mæssigt synspunkt giver kunstgødningen også en større risiko for udvaskning. Ved gødskning om foråret – særligt på lette jorder – kan organisk gødning have et stort potentiale; særligt hvis det udbringes i slutningen af marts måned. Til farvegødskning i sensommeren er anbefalingen fortsat kunstgødning for at sikre, at kvælstoffet bliver tilgængelig, så træerne kan nå at optage det i rette tid.

Målinger af kvælstofudvaskningen fra forsøget synliggjorde det miljømæssige potentiale i at genbruge næringsstofferne via organiske gødninger. Som det fremgår af tabel 1, kan man ved brug af gylle frem for kunstgødning reducere udvaskningen på sandjord med omkring 60%. Til sammenligning vurderes den gennemsnitlige udvaskning fra dansk skovbrug at ligge på ca. 5 kg N/ha pr. år. Der er dog i opgørelsen ikke taget hensyn til det atmosfæriske tab af kvælstof ved brug af husdyrgødning. Dette tab bør nemlig også indgå i en samlet miljøvurdering. Forsøget vil på et senere tidspunkt blive beskrevet nærmere i en artikel i PS Nåledrys.

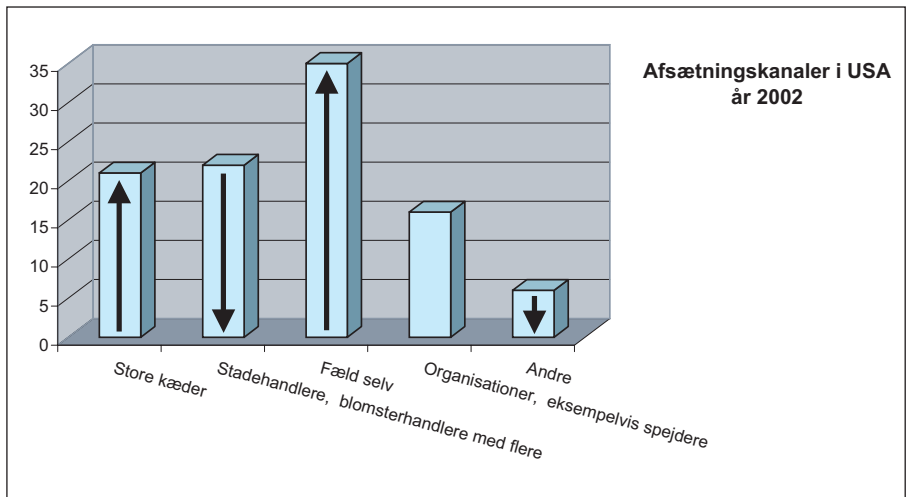
Udviklingstendenser i markedet

Generelt har amerikansk juletræsproduktion og afsætning været 5–10 år forud for udviklingen i Europa. Med den viden i baghovedet blev der lyttet intenst til Chal Landgren fra Oregon State Universitet, hvor emnet var tendenser i juletræsmarkedet i det nordvestlige USA. Her kunne der jo være en mulighed for at spotte, hvordan udviklingen i Europa vil komme til at forløbe.

Når man taler om juletræsarter i Oregon, så er det enten nobilis eller douglasgran, og her er nobilis den dyre træart. Blågran og balsamgran bliver også solgt, men udelukkende som pottede træer, og der er her tale om en meget små markedsandele.

Generelt er markedet kendetegnet ved nogle få, men meget store producenter. Således kontrollerer 6–8 farme 50% af markedet, men disse farme bruger dog en række mindre producenter som underleverandører. Ligesom i andre dele af verden kommer produktion i bølger – eller juletræspukler – og udsvingene bliver forstærket af, at dyrkerne i tider med gode priser føler sig "immune" overfor nedgangsperioder.

Kæderne sælger hvert 5. juletræ (se figur 1), og denne andel er stigende. Ofte bliver juletræet brugt som en billig slagvare for at trække kunderne ind i et de store butikcentre, som USA er kendt for, men som der også kommer flere af i Europa. Det er bemærkelsesværdigt, at hvert 3. juletræ bliver solgt via det velkendte fæld selv koncept. Det synes at være en afsætningskanal, som vinder større og større markedsandele; måske fordi man sammen med fældningen også "køber" en række andre oplevelser. At

Figur 1. Afsætningskanaler i det nordvestlige USA i år 2002. Pilen i søjlen angiver udviklingstendensen de steder, hvor der kan spores ændringer

have tid til at udvælge og fælde sit eget juletræ ude i skoven, kan overfor omverdenen vise, at man har personligt overskud i en ellers stresset hverdag. Tendensen om vende tilbage til rødderne og de gamle husflidsdyder, er en udvikling, som også i Danmark, er blevet bemærket af flere trendsportere. Det ægte juletræ er under skarp konkurrence i et land, hvor plastiktræet tager pladsen i 2 ud af 3 juletræsfodder, og hvor kun hver 5. husstand har et juletræ, som er produceret under åben himmel. Faktisk kigger

man i hvert 3. hjem helt forgæves efter et juletræ – hvad enten det gælder en model i plastik eller den ægte vare. Styrken ved de ægte træer bliver vurderet til at være: duften, friskheden samt deres form og farve. Imidlertid fravælger adskillige forbrugere denne type træer, fordi de bliver opfattet som besværlige elementer, der samtidig sviner i hjemmet. Hertil kommer prisen og frygten for allergi samt ikke mindst brandfaren, der har stor bevågenhed i alle offentlige amerikanske bygninger.

Få ryddet op i skoven – effektivt og hurtigt

Fordele ved grenknusning:

- Klargøres til ny kultur
- Mere arbejdsvenlig skov uden ranker, også en fordel for jagtfolket
- Det knuste materiale hæmmer ukrudt og virker som gødning
- Grenknuseren klarer alt arbejdet i én arbejdsgang.
- Kapacitet: 4-7 timer pr. ha
- Vi har 3 FAE grenknusere - og vi kommer over hele landet.

Knud Daugaard-Hansen

Hulskovvej 52, Sønder Vilstrup, 6000 Kolding

Tlf. 7486 7018 – fax 7486 7000

Mobil 4018 2198 – 2427 2435

e-mail: daugaard-hansen@get2net.dk

www.daugaard-hansen.dk